ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (τμήμα μείζονος συνθέσεως)
της 2ας Μαΐου 2006 *

Στην υπόθεση C-436/03,

με αντικείμενο προσφυγή ακυρώσεως δυνάμει του άρθρου 230 ΕΚ, η οποία ασκήθηκε στις 14 Οκτωβρίου 2003,

Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, εκπροσωπούμενο αρχικώς από τον J. L. Rufas Quintana και την E. Waldherr και στη συνέχεια από την E. Waldherr και τον R. Passos, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

προσφεύγον,

υποστηριζόμενο από

την Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενη αρχικώς από την C. Schmidt και στη συνέχεια από τον J.-F. Pasquier, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

παρεμβαίνουσα,

* Γλώσσα διαδικασίας: η γαλλική.

κατά

Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, εκπροσωπούμενου από τον J.-P. Jacqué και την M. C. Giorgi Fort,

καθού,

υποστηριζόμενου από

το **Βασίλειο της Ισπανίας,** εκπροσωπούμενο από τον E. Braquehais Conesa, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

το **Ηνωμένο Βασίλειο της Μεγάλης Βρετανίας και της Βόρειας Ιρλανδίας,** εκπροσωπούμενο από την R. Caudwell, επικουρούμενη από τους Lord P. Goldsmith και N. Paines, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

παρεμβαίνοντες,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (τμήμα μείζονος συνθέσεως),

συγκείμενο από τους B. Σκουρή, Πρόεδρο, P. Jann, C. W. A. Timmermans, A. Rosas και J. Makarczyk, προέδρους τμήματος, J.-P. Puissochet (εισηγητή), R. Schintgen, J. Klučka, U. Lõhmus, E. Levits και A. Ó Caoimh, δικαστές,

γενική εισαγγελέας: C. Stix-Hackl
γραμματέας: R. Grass

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία,

αφού άκουσε τη γενική εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις της κατά τη συνεδρίαση της 12ης Ιουλίου 2005,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ζητεί την ακύρωση του κανονισμού (ΕΚ) 1435/2003 του Συμβουλίου, της 22ας Ιουλίου 2003, περί του καταστατικού της ευρωπαϊκής συνεταιριστικής εταιρείας (η εταιρία αυτή θα αναφέρεται στο εξής ως SCE) (ΕΕ L 207, σ. 1, στο εξής: προσβαλλόμενος κανονισμός).

Το νομικό πλαίσιο

2 Ο προσβαλλόμενος κανονισμός εκδόθηκε με βάση το άρθρο 308 ΕΚ. Ο κανονισμός αυτός καθιερώνει ενιαίο καταστατικό για την ευρωπαϊκή συνεταιριστική εταιρία (SCE), ώστε να καταργηθούν κυρίως τα εμπόδια στη διασυνοριακή συνεργασία των εταιριών, αλλά και να ληφθεί παράλληλα υπόψη η ιδιαιτερότητα των συνεταιρισμών.

3 Για παράδειγμα, η δεύτερη αιτιολογική σκέψη του προσβαλλόμενου κανονισμού εκθέτει τα εξής:

«Η ολοκλήρωση της εσωτερικής αγοράς και η βελτίωση που αυτή επιφέρει στην οικονομική και κοινωνική κατάσταση παντού στην Κοινότητα σημαίνει ότι όχι μόνο θα πρέπει να εξαλειφθούν τα εμπόδια του εμπορίου, αλλά και ότι οι παραγωγικές δομές θα πρέπει να προσαρμοστούν στην κοινοτική διάσταση. Για τον σκοπό αυτό είναι σημαντικό όλων των τύπων οι επιχειρήσεις των οποίων η δραστηριότητα δεν περιορίζεται στην ικανοποίηση αποκλειστικά τοπικών αναγκών να μπορούν να σχεδιάζουν και να πραγματοποιούν την αναδιοργάνωση της δραστηριότητάς τους σε κοινοτική κλίμακα.»

4 Οι αιτιολογικές σκέψεις 11 έως 14 έχουν ως εξής:

«(11) Η διασυνοριακή συνεργασία των συνεταιρισμών προσκρούει επί του παρόντος μέσα στην Κοινότητα σε δυσχέρειες νομικής και διοικητικής φύσεως, οι οποίες θα πρέπει να εξαλειφθούν σε μια αγορά χωρίς σύνορα.

(12) Η εισαγωγή ενός ευρωπαϊκού νομικού τύπου για τους συνεταιρισμούς, που βασίζεται σε κοινές αρχές αλλά λαμβάνει υπόψη την ιδιομορφία τους, θα τους επιτρέψει να αναπτύξουν τις δραστηριότητές τους πέρα από τα εθνικά τους σύνορα, στο σύνολο ή σε τμήμα του εδάφους της Κοινότητας.

(13) Ο κύριος σκοπός του παρόντος κανονισμού είναι να καταστήσει δυνατή τη σύσταση SCE από φυσικά πρόσωπα που διαμένουν σε διαφορετικά κράτη

μέλη ή από νομικές οντότητες που έχουν συσταθεί κατά το δίκαιο διαφορετικών κρατών μελών. Θα καταστήσει επίσης δυνατή τη σύσταση SCE διά συγχωνεύσεως δύο συνεταιρισμών που προϋπάρχουν ή διά μετατροπής ενός εθνικού συνεταιρισμού σε SCE χωρίς προηγούμενη λύση του, εφόσον ο συνεταιρισμός αυτός έχει την καταστατική έδρα του και την κεντρική του διοίκηση σε ένα κράτος μέλος και εγκατάσταση ή θυγατρική σε άλλο κράτος μέλος.

(14) Λόγω του διακεκριμένου κοινοτικού χαρακτήρα της SCE, ο παρών κανονισμός υιοθετεί τη λύση της "πραγματικής έδρας" σχετικά με τις SCE υπό την επιφύλαξη των νομοθεσιών των κρατών μελών, χωρίς αυτό να προεξοφλεί τις μελλοντικές επιλογές για άλλα κοινοτικά κείμενα εταιρικού δικαίου.»

5 Ο προσβαλλόμενος κανονισμός καθιερώνει, μεταξύ άλλων, τους κανόνες για τη σύσταση μιας SCE (άρθρο 2), για το ελάχιστο κεφάλαιό της (άρθρο 3) και για το καταστατικό της (άρθρο 5). Δυνάμει του άρθρου 1, παράγραφος 5, του προσβαλλόμενου κανονισμού, η SCE έχει νομική προσωπικότητα.

6 Το άρθρο 6 του προσβαλλόμενου κανονισμού προβλέπει τα εξής:

«Η καταστατική έδρα της SCE βρίσκεται εντός της Κοινότητας, στο ίδιο κράτος μέλος με την κεντρική της διοίκηση. Κράτος μέλος μπορεί, επιπροσθέτως, να επιβάλει σε SCE καταχωρημένη στο έδαφός του την υποχρέωση να έχει την κεντρική της διοίκηση και την καταστατική της έδρα στον ίδιο τόπο.»

7 Το άρθρο 7 του προσβαλλόμενου κανονισμού ρυθμίζει τη μεταφορά της καταστατικής έδρας μιας SCE, η οποία πραγματοποιείται χωρίς η SCE να χάσει τη νομική της προσωπικότητα:

«1. Η καταστατική έδρα μιας SCE μπορεί να μεταφερθεί σε άλλο κράτος μέλος σύμφωνα με τις παραγράφους 2 έως 16. Η μεταφορά δεν συνεπάγεται λύση της SCE ούτε δημιουργία νέου νομικού προσώπου.»

8 Το άρθρο 8, παράγραφος 1, του προσβαλλόμενου κανονισμού ορίζει τα εξής:

«Μια SCE διέπεται:

α) από τον παρόντα κανονισμό·

β) εφόσον το επιτρέπει ρητά ο παρών κανονισμός, από τις διατάξεις του καταστατικού της·

γ) σε θέματα που δεν ρυθμίζει ο παρών κανονισμός ή, σε θέματα που τα ρυθμίζει εν μέρει, όσον αφορά τις πτυχές που δεν καλύπτονται από τον παρόντα κανονισμό από:

i) τις νομοθετικές διατάξεις που θεσπίζουν τα κράτη μέλη προς εφαρμογή κοινοτικών μέτρων που αφορούν ειδικά τις SCE·

ii) τις νομοθετικές διατάξεις των κρατών μελών που έχουν εφαρμογή σε συνεταιρισμό ο οποίος έχει συσταθεί σύμφωνα με το δίκαιο του κράτους μέλους της καταστατικής έδρας της SCE·

iii) τις διατάξεις του καταστατικού, υπό τις αυτές προϋποθέσεις που απαιτούνται και για την εφαρμογή τους επί συνεταιρισμών που έχουν συσταθεί κατά το δίκαιο του κράτους μέλους της καταστατικής έδρας της SCE.»

9 Τέλος, ο προσβαλλόμενος κανονισμός επιτρέπει τις διασυνοριακές συγχωνεύσεις των SCE (άρθρα 2, παράγραφος 1, τέταρτη περίπτωση, και 19 έως 34 του προσβαλλόμενου κανονισμού).

Η νομοθετική διαδικασία που οδήγησε στην έκδοση του προσβαλλόμενου κανονισμού

10 Η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων υπέβαλε στο Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης την αρχική της πρόταση για την SCE στις 6 Μαρτίου 1992 (ΕΕ 1992, C 99, σ. 14). Η πρόταση αυτή στηριζόταν στο άρθρο 100 Α της Συνθήκης ΕΚ (νυν, κατόπιν τροποποιήσεως, άρθρο 95 ΕΚ).

11 Κατόπιν των τροποποιήσεων των Συνθηκών με τη Συνθήκη του Μάαστριχτ και με τη Συνθήκη του Άμστερνταμ, προσαρμόστηκε η νομική βάση αυτής της πρότασης κανονισμού, ώστε να είναι το άρθρο 95 ΕΚ. Η ορθότητα της νομικής αυτής βάσης έγινε δεκτή και με τη γνώμη του Κοινοβουλίου.

12 Στα πλαίσια του Συμβουλίου διεξήχθησαν ορισμένες συζητήσεις που κατέληξαν στην αντικατάσταση του άρθρου 95 ΕΚ ως νομικής βάσης από το άρθρο 308 ΕΚ. Κατόπιν της αλλαγής αυτής, το Συμβούλιο αποφάσισε να διαβουλευτεί και πάλι με το Κοινοβούλιο.

13 Στις 14 Μαΐου 2003 το Κοινοβούλιο γνωμοδότησε ότι ως νομική βάση έπρεπε να επανέλθει το άρθρο 95 ΕΚ. Με την άποψη αυτή συμφώνησε και η Επιτροπή με τις παρατηρήσεις που διατύπωσε σχετικά με τις τροπολογίες του Κοινοβουλίου.

14 Στις 22 Ιουλίου 2003 πραγματοποιήθηκε η επίσημη έκδοση του κανονισμού από το Συμβούλιο, το οποίο ενέμεινε στη χρησιμοποίηση του άρθρου 308 ΕΚ ως νομικής βάσης.

Αιτήματα των διαδίκων και διαδικασία ενώπιον του Δικαστηρίου

15 Το Κοινοβούλιο ζητεί από το Δικαστήριο:

— να ακυρώσει τον προσβαλλόμενο κανονισμό,

— να διατηρήσει τα αποτελέσματα του κανονισμού μέχρι τη θέση σε ισχύ, εντός εύλογης προθεσμίας και με την προσήκουσα νομική βάση, της νέας σχετικής κανονιστικής ρύθμισης,

— να καταδικάσει το Συμβούλιο στα δικαστικά έξοδα.

16 Το Συμβούλιο ζητεί από το Δικαστήριο:

— να απορρίψει την προσφυγή,

— να καταδικάσει το Κοινοβούλιο στα δικαστικά έξοδα.

17 Με διάταξη του Προέδρου του Δικαστηρίου της 9ης Μαρτίου 2004, επιτράπηκε στην Επιτροπή να παρέμβει υπέρ του Κοινοβουλίου. Με την ίδια διάταξη επιτράπηκε η παρέμβαση του Βασιλείου της Ισπανίας και του Ηνωμένου Βασιλείου της Μεγάλης Βρετανίας και Βόρειας Ιρλανδίας υπέρ του Συμβουλίου.

Επί της προσφυγής

Επιχειρήματα των διαδίκων

18 Προς στήριξη της προσφυγής του, το Κοινοβούλιο προβάλλει ένα και μόνο λόγο ακύρωσης, τον οποίο στηρίζει στην εσφαλμένη επιλογή του άρθρου 308 ΕΚ ως νομικής βάσης του προσβαλλόμενου κανονισμού. Κατά το Κοινοβούλιο, την ενδεδειγμένη νομική βάση συνιστά το άρθρο 95 ΕΚ.

19 Συναφώς το Κοινοβούλιο υπενθυμίζει ότι οι διαφορές που υπάρχουν μεταξύ των εταιρικών δικαίων των κρατών μελών αποτελούν εμπόδιο για τις δραστηριότητες των συνεταιριστικών εταιριών, κυρίως όσον αφορά τη μεταφορά της έδρας τους και τις διασυνοριακές συγχωνεύσεις.

20 Το Κοινοβούλιο φρονεί επίσης ότι ένας κανονισμός μπορεί κάλλιστα να έχει ως νομική βάση το άρθρο 95 ΕΚ. Η προσέγγιση δηλαδή των νομοθεσιών των κρατών μελών μπορεί επίσης να πραγματοποιείται με τη συμπλήρωση των εθνικών νομοθεσιών χάρη στη δημιουργία νομικών μορφών του ευρωπαϊκού δικαίου. Στην περίπτωση της SCE, η προσέγγιση των νομοθεσιών των κρατών μελών είναι αναγκαία για τη δημιουργία και τη διαχείριση των διευρωπαϊκών συνεταιρισμών.

21 Το Κοινοβούλιο προσθέτει ότι η έννοια «προσέγγιση» του άρθρου 95 ΕΚ καλύπτει όχι μόνο τα μέτρα για την εξάλειψη των εμποδίων που οφείλονται στις διαφορές μεταξύ των εθνικών εννόμων τάξεων, αλλά και τα μέτρα που αποσκοπούν στην υπέρβαση των γεωγραφικών ορίων των εθνικών εννόμων τάξεων στο μέτρο που είναι αναγκαίο για την εγκαθίδρυση και τη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς.

22 Συναφώς το Κοινοβούλιο αντικρούει το επιχείρημα του Συμβουλίου ότι κάθε μέτρο προσέγγισης συνεπάγεται κατ' ανάγκη την πλήρη ή μερική αντικατάσταση των εθνικών διατάξεων. Εξάλλου, το Δικαστήριο έχει δεχτεί ότι η σύγκλιση των δικαίων των κρατών μελών, η οποία επιδιώκεται με το άρθρο 95 ΕΚ, μπορεί να πραγματοποιείται ακόμη και αν σε ορισμένα κράτη μέλη δεν υπάρχει κανένα νομοθέτημα στον συγκεκριμένο τομέα (απόφαση της 9ης Οκτωβρίου 2001, C-377/98, Κάτω Χώρες κατά Κοινοβουλίου και Συμβουλίου, Συλλογή 2001, σ. I-7079, σκέψη 15).

23 Το Κοινοβούλιο αντικρούει επίσης την άποψη του Συμβουλίου ότι προϋπόθεση για την προσέγγιση των νομοθεσιών είναι να έχει ένα κράτος μέλος την αρμοδιότητα να θεσπίσει στον σχετικό τομέα ρύθμιση που να έχει τα ίδια αποτελέσματα με την προσέγγιση. Κατά το Κοινοβούλιο, η προϋπόθεση αυτή δεν μπορεί να συναχθεί από το άρθρο 95 ΕΚ, καθόσον μάλιστα κανένα κράτος μέλος δεν μπορεί να επιτύχει μόνο του το ίδιο αποτέλεσμα που επιτυγχάνεται με την προσέγγιση των νομοθεσιών.

24 Το Κοινοβούλιο τονίζει ακόμη ότι το άρθρο 308 ΕΚ δεν αποτελεί την ενδεδειγμένη νομική βάση για την έκδοση του προσβαλλόμενου κανονισμού, διότι η χρησιμοποίηση της διάταξης αυτής ως νομικής βάσης προϋποθέτει κυρίως ότι η Συνθήκη ΕΚ δεν προβλέπει καμία ειδική εξουσία δράσης για την επίτευξη του επιδιωκόμενου σκοπού, πράγμα που όμως δεν συμβαίνει εν προκειμένω.

25 Η δημιουργία της ευρωπαϊκής συνεταιριστικής εταιρίας δεν μπορεί να εξομοιωθεί με τη δημιουργία νέου δικαιώματος που προστίθεται στα δικαιώματα που προβλέπουν οι εθνικές νομοθεσίες, όπως συμβαίνει στον τομέα της πνευματικής ιδιοκτησίας [βλ., μεταξύ άλλων, τον κανονισμό (ΕΚ) 40/94 του Συμβουλίου, της 20ής Δεκεμβρίου 1993, για το κοινοτικό σήμα (ΕΕ 1994, L 11, σ. 1), και τον κανονισμό (ΕΚ) 2100/94 του Συμβουλίου, της 27ης Ιουλίου 1994, για τα κοινοτικά δικαιώματα επί φυτικών ποικιλιών (ΕΕ L 227, σ. 1)]. Το Κοινοβούλιο επισημαίνει επίσης ότι οι κανονισμοί αυτοί, οι οποίοι εκδόθηκαν με βάση το άρθρο 308 ΕΚ, πρόβλεψαν τη σύσταση κοινοτικών διοικητικών οργάνων με νομική προσωπικότητα και οικονομική και διοικητική αυτοτέλεια, πράγμα που δεν συμβαίνει με τον προσβαλλόμενο κανονισμό.

26 Συγκεκριμένα, η ευρωπαϊκή συνεταιριστική εταιρία δεν αποτελεί, κατά το Κοινοβούλιο πάντα, νέα εταιρική μορφή που να μην έχει καμία σχέση με τα προβλεπόμενα από τις νομοθεσίες των κρατών μελών, διότι ο προσβαλλόμενος κανονισμός δεν περιλαμβάνει πλήρη ρύθμιση για την οργάνωσή της, αλλά ρυθμίζει την οργανωτική δομή της παραπέμποντας απλώς συστηματικά στο εφαρμοστέο δίκαιο του κράτους μέλους της καταστατικής έδρας της.

27 Η Επιτροπή, παρεμβαίνουσα, υποστηρίζει την ίδια άποψη με το Κοινοβούλιο. Υποστηρίζει επίσης ότι η έννοια «εναρμόνιση» του άρθρου 95 ΕΚ πρέπει να ερμηνεύεται ευρέως.

28 Κατά την Επιτροπή, ο προσβαλλόμενος κανονισμός αποσκοπεί στη βελτίωση των όρων εγκαθίδρυσης και λειτουργίας της εσωτερικής αγοράς, συμβάλλοντας στην

εξάλειψη των εμποδίων στην ελεύθερη παροχή υπηρεσιών χάρη στη δημιουργία μιας ευρωπαϊκής νομικής μορφής που παρέχει στις συνεταιριστικές εταιρίες τη δυνατότητα να δρουν πέραν των εθνικών τους συνόρων. Στην προκείμενη περίπτωση, το ειδικό κοινοτικό καθεστώς της ευρωπαϊκής συνεταιριστικής εταιρίας συμπληρώνει τα καθεστώτα που έχουν θεσπιστεί με τις εθνικές νομοθεσίες για τους συνεταιρισμούς, προκειμένου να διευκολύνει την ανάπτυξη των διασυνοριακών τους δραστηριοτήτων.

29 Το Συμβούλιο φρονεί ότι ο προσβαλλόμενος κανονισμός δημιουργεί νέα νομική μορφή, που έχει ευρωπαϊκή διάσταση και προστίθεται στις συνεταιριστικές εταιρίες που προβλέπουν τα εθνικά δίκαια.

30 Το Συμβούλιο προσθέτει ότι το γεγονός και μόνο ότι μια κοινοτική πράξη προορίζεται να εξυπηρετήσει την εγκαθίδρυση και τη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς δεν αρκεί για να γίνει δεκτό ότι η νομική της βάση πρέπει οπωσδήποτε να είναι το άρθρο 95 ΕΚ. Το άρθρο 14 ΕΚ διευκρινίζει ότι το άρθρο 95 ΕΚ είναι απλώς μία από τις διατάξεις που αποσκοπούν στην υλοποίηση της εσωτερικής αγοράς.

31 Για να μπορεί η κοινοτική αυτή πράξη να στηριχθεί στο άρθρο 95 ΕΚ, πρέπει να οδηγεί σε προσέγγιση των εθνικών νομοθεσιών και να αποσκοπεί στην εξάλειψη των εμποδίων που δημιουργούν οι διαφορές και/ή το περιορισμένο κατά τόπο αποτέλεσμα των εθνικών νομοθεσιών ως προς την επίτευξη των σκοπών της Συνθήκης.

32 Το Συμβούλιο υποστηρίζει ότι το μέτρο εναρμόνισης πρέπει οπωσδήποτε να καταλήγει σε αποτέλεσμα που θα μπορούσε να επιτευχθεί με την ταυτόχρονη θέσπιση ταυτόσημης νομοθεσίας σε κάθε κράτος μέλος. Στην προκειμένη περίπτωση όμως, κανένα κράτος μέλος δεν είχε αυτοτελώς την εξουσία να θεσπίσει καθεστώς όπως αυτό που προβλέπει ο προσβαλλόμενος κανονισμός.

33 Κατά συνέπεια, μόνο το άρθρο 308 ΕΚ μπορούσε, κατά το Συμβούλιο, να χρησιμοποιηθεί ως νομική βάση του εν λόγω κανονισμού, αφού καμία άλλη διάταξη δεν μπορούσε να έχει επιλεγεί.

34 Το Βασίλειο της Ισπανίας και η Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου, παρεμβαίνοντες, φρονούν επίσης ότι η ευρωπαϊκή συνεταιριστική εταιρία αποτελεί νέα νομική μορφή. Ο προσβαλλόμενος κανονισμός έπρεπε επομένως να εκδοθεί με βάση το άρθρο 308 ΕΚ.

Εκτίμηση του Δικαστηρίου

35 Ο προσδιορισμός της ενδεδειγμένης νομικής βάσης μιας πράξης πρέπει να συναρτάται προς το περιεχόμενο και το κύριο αντικείμενό της (βλ., μεταξύ άλλων, απόφαση της 17ης Μαρτίου 1993, C-155/91, Επιτροπή κατά Συμβουλίου, Συλλογή 1993, σ. I-939, σκέψεις 19 έως 21, και προπαρατεθείσα απόφαση Κάτω Χώρες κατά Κοινοβουλίου και Συμβουλίου, σκέψη 27).

36 Η χρησιμοποίηση του άρθρου 308 ΕΚ ως νομικής βάσης για μια πράξη δικαιολογείται μόνον όταν καμία άλλη διάταξη της Συνθήκης δεν παρέχει στα κοινοτικά όργανα την αναγκαία αρμοδιότητα για την έκδοση της πράξης αυτής (βλ. αποφάσεις της 26ης Μαρτίου 1987, 45/86, Επιτροπή κατά Συμβουλίου, Συλλογή 1987, σ. 1493, σκέψη 13, και της 13ης Ιουλίου 1995, C-350/92, Ισπανία κατά Συμβουλίου, Συλλογή 1995, σ. I-1985, σκέψη 26).

37 Το Δικαστήριο έχει ήδη δεχτεί π.χ. ότι η Κοινότητα μπορεί να στηριχτεί στο άρθρο 308 ΕΚ για να δημιουργήσει νέα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας, προστιθέμενα στα απορρέοντα από εθνικές διατάξεις δικαιώματα (βλ. τις γνωμοδοτήσεις 1/94, της 15ης Νοεμβρίου 1994, Συλλογή 1994, σ. I-5267, σκέψη 59, καθώς και τις

προπαρατεθείσες αποφάσεις Ισπανία κατά Συμβουλίου, σκέψεις 23 και 27, και Κάτω Χώρες κατά Κοινοβουλίου και Συμβουλίου, σκέψη 24). Αντίθετα, αποκλείεται η χρησιμοποίηση του άρθρου 308 ΕΚ ως νομικής βάσης, όταν η σχετική κοινοτική πράξη δεν προβλέπει τη δημιουργία νέου δικαιώματος που να προστατεύεται σε κοινοτικό επίπεδο, αλλά εναρμονίζει απλώς τους κανόνες που προβλέπουν οι νομοθεσίες των κρατών μελών για τη χορήγηση και την προστασία του εν λόγω δικαιώματος (προπαρατεθείσα απόφαση Κάτω Χώρες κατά Κοινοβουλίου και Συμβουλίου, σκέψη 25).

38 Το άρθρο 95 ΕΚ εξουσιοδοτεί τον κοινοτικό νομοθέτη να θεσπίζει μέτρα που να αποσκοπούν στη βελτίωση των συνθηκών εγκαθίδρυσης και λειτουργίας της εσωτερικής αγοράς, οπότε τα μέτρα αυτά πρέπει πράγματι να έχουν αυτό τον σκοπό, συμβάλλοντας στην εξάλειψη των εμποδίων στις οικονομικής φύσης ελευθερίες που εγγυάται η Συνθήκη, μεταξύ των οποίων καταλέγεται η ελευθερία εγκατάστασης [βλ. ιδίως τις αποφάσεις της 5ης Οκτωβρίου 2000, C-376/98, Γερμανία κατά Κοινοβουλίου και Συμβουλίου, Συλλογή 2000, σ. I-8419, σκέψεις 83, 84 και 95, και της 10ης Δεκεμβρίου 2002, C-491/01, British American Tobacco (Investments) και Imperial Tobacco, Συλλογή 2002, σ. I-11453, σκέψη 60].

39 Η χρησιμοποίηση του άρθρου 95 ΕΚ ως νομικής βάσης είναι επίσης δυνατή προκειμένου να προληφθεί η εμφάνιση εμποδίων στο εμπόριο λόγω της ανομοιογενούς εξέλιξης των εθνικών νομοθεσιών· η εμφάνιση των εμποδίων αυτών πρέπει πάντως να είναι πιθανή και το επίδικο μέτρο πρέπει να έχει ως αντικείμενο την πρόληψή τους [βλ., υπό την έννοια αυτή, τις προπαρατεθείσες αποφάσεις Ισπανία κατά Συμβουλίου, σκέψη 35, Γερμανία κατά Κοινοβουλίου και Συμβουλίου, σκέψη 86, Κάτω Χώρες κατά Κοινοβουλίου και Συμβουλίου, σκέψη 15, και British American Tobacco (Investments) και Imperial Tobacco, σκέψη 61].

40 Εν προκειμένω, από το περιεχόμενο και τον σκοπό του προσβαλλόμενου κανονισμού προκύπτει ότι με τον κανονισμό αυτό επιδιώκεται η δημιουργία νέας νομικής μορφής, που θα προστεθεί στις νομικές μορφές που προβλέπουν τα εθνικά δίκαια για τις συνεταιριστικές εταιρίες, όπως άλλωστε τονίζεται με τη δωδέκατη και τη δέκατη τέταρτη αιτιολογική σκέψη του προσβαλλόμενου κανονισμού, σύμφωνα με τις οποίες η ευρωπαϊκή συνεταιριστική εταιρία πρέπει να θεωρηθεί ως ευρωπαϊκή νομική μορφή συνεταιριστικής εταιρίας με ειδικό και κοινοτικό χαρακτήρα.

41 Συγκεκριμένα, η νομική μορφή της ευρωπαϊκής συνεταιριστικής εταιρίας διέπεται, σύμφωνα με το άρθρο 8, παράγραφος 1, στοιχείο α', του προσβαλλόμενου κανονισμού, κατά προτεραιότητα από τον κανονισμό αυτό. Το άρθρο 8, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού προβλέπει ότι η ευρωπαϊκή συνεταιριστική εταιρία μπορεί επίσης να διέπεται από το καταστατικό της, εφόσον το επιτρέπει ρητά ο προσβαλλόμενος κανονισμός. Επικουρικά και μόνο, όσον αφορά τα θέματα που δεν ρυθμίζει ο κανονισμός αυτός ή το καταστατικό της ευρωπαϊκής συνεταιριστικής εταιρίας, το άρθρο 8, παράγραφος 1, στοιχείο γ', του κανονισμού αυτού παραπέμπει, μεταξύ άλλων, στο δίκαιο του κράτους μέλους της καταστατικής έδρας της ευρωπαϊκής συνεταιριστικής εταιρίας.

42 Επιπλέον, οι προϋποθέσεις για τη σύσταση ευρωπαϊκής συνεταιριστικής εταιρίας, οι οποίες παρατίθενται στο άρθρο 2 του προσβαλλόμενου κανονισμού, είναι προϋποθέσεις που ισχύουν ειδικά για την εταιρία αυτή. Ιδιαιτερότητα της ευρωπαϊκής συνεταιριστικής εταιρίας αποτελεί επίσης η προβλεπόμενη στο άρθρο 7 του προσβαλλόμενου κανονισμού δυνατότητα μεταφοράς της καταστατικής έδρας της από ένα κράτος μέλος σε άλλο, χωρίς η μεταφορά αυτή να συνεπάγεται τη λύση της ή τη δημιουργία νέου νομικού προσώπου.

43 Τέλος, από τις διατάξεις του άρθρου 9 του προσβαλλόμενου κανονισμού, κατά τις οποίες η ευρωπαϊκή συνεταιριστική εταιρία πρέπει να αντιμετωπίζεται σε κάθε κράτος μέλος σαν συνεταιρισμός που έχει συσταθεί σύμφωνα με τη νομοθεσία του κράτους μέλους της έδρας της, προκύπτει ότι η μορφή της ευρωπαϊκής συνεταιριστικής εταιρίας συνυπάρχει με τη μορφή των συνεταιριστικών εταιριών που προβλέπουν τα εθνικά δίκαια.

44 Υπό τις συνθήκες αυτές, δεν πρέπει να γίνει δεκτό ότι ο προσβαλλόμενος κανονισμός, ο οποίος δεν τροποποιεί τα ισχύοντα εθνικά δίκαια, αποσκοπεί στην προσέγγιση των νομοθεσιών των κρατών μελών που εφαρμόζονται στις συνεταιριστικές εταιρίες, αλλά ότι αποσκοπεί στη δημιουργία μιας νέας μορφής συνεταιριστικής εταιρίας, η οποία προστίθεται στις μορφές που προβλέπονται από τα εθνικά δίκαια.

45 Η ορθότητα της διαπίστωσης αυτής δεν αναιρείται από το γεγονός ότι ο προσβαλλόμενος κανονισμός δεν καθορίζει περιοριστικά όλους τους κανόνες που θα εφαρμόζονται στις ευρωπαϊκές συνεταιριστικές εταιρίες και ότι παραπέμπει, σε ορισμένα σημεία, στο δίκαιο του κράτους μέλους εντός του οποίου έχει την καταστατική της έδρα η ευρωπαϊκή συνεταιριστική εταιρία, αφού η παραπομπή αυτή έχει, όπως τονίστηκε παραπάνω, επικουρικό χαρακτήρα.

46 Από τα παραπάνω προκύπτει ότι το άρθρο 95 ΕΚ δεν μπορούσε να αποτελέσει την ενδεδειγμένη νομική βάση για την έκδοση του προσβαλλόμενου κανονισμού, ο οποίος καλώς εκδόθηκε με βάση το άρθρο 308 ΕΚ.

47 Δεδομένου ότι ο μοναδικός λόγος ακύρωσης που προβάλλεται με την προσφυγή δεν είναι βάσιμος, η προσφυγή πρέπει να απορριφθεί.

Επί των δικαστικών εξόδων

48 Κατά το άρθρο 69, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα, εφόσον υπήρχε σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου. Επειδή το Κοινοβούλιο ηττήθηκε, πρέπει να καταδικασθεί στα δικαστικά έξοδα σύμφωνα με το αίτημα του Συμβουλίου. Σύμφωνα με το άρθρο 69, παράγραφος 4, του ίδιου κανονισμού, το Βασίλειο της Ισπανίας, το Ηνωμένο Βασίλειο και η Επιτροπή θα φέρουν τα δικά τους έξοδα.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (τμήμα μείζονος συνθέσεως) αποφασίζει:

1) Απορρίπτει την προσφυγή.

2) Καταδικάζει το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο στα δικαστικά έξοδα.

3) Το Βασίλειο της Ισπανίας, το Ηνωμένο Βασίλειο της Μεγάλης Βρετανίας και Βόρειας Ιρλανδίας και η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων φέρουν τα δικαστικά τους έξοδα.

(υπογραφές)